

SLAVISTIKA

Okruhy k státní závěrečné zkoušce

Státní závěrečná zkouška se sestává ze tří částí:

I. Slovanské jazyky v historicko-kulturních souvislostech

1. Místo Slovanů v indoevropské jazykové rodině;
2. Tzv. balto-slovanská jednota;
3. Vstup Slovanů do historie, prvotní štěpení slovanského kontinua;
4. Klasifikace slovanských jazyků, jejich typologická charakteristika, diachronní a synchronní aspekt (přehled);
5. Západoslovanské jazyky a jejich typologická charakteristika (diachronní a synchronní aspekt). Středoevropské souvislosti;
6. Východoslovanské jazyky a jejich typologická charakteristika (diachronní a synchronní aspekt);
7. Jihoslovanské jazyky a jejich typologická charakteristika (diachronní a synchronní aspekt);
8. Stručný přehled historie jednotlivých slovanských jazyků;
9. Stručný přehled dějin jazykovědné slavistiky a paleoslovenistiky
 - počátky zájmů o slovanské jazyky
 - zrod slovanské jazykovědné komparistiky a paleoslovenistiky
 - jazykovědná slavistika 19.–20. stol. v českém, evropském a mezinárodním měřítku;
10. Historiografie porovnávacího (konfrontačního) studia slovanských jazyků (teoretická a praktická východiska, konfrontační studia od poloviny 20. stol.).

Základní literatura:

Horálek, Karel. *Úvod do studia slovanských jazyků [Horálek, 1955]*. Praha: Nakladatelství Československé akademie věd, 1955. 487 s.

Klíčové problémy slovanských areálů. Ed.: Ivo Pospíšil. Brno 2009.

Petr, Jan. *Základy slavistiky*. Vyd. 1. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1984. 143 s. Edice Učebnice pro vysoké školy [SPN].

Pospíšil, Ivo – Gazda, Jiří – Kedron, Katerina – Krejčí, Pavel – Madecki, Roman – Štěpán, Ludvík – Štěpánek, Václav. *Slované a Evropa na počátku 21. století*. 1. vydání. Brno: Masarykova univerzita, 2007. 104 s. ISBN 978-80-210-4487-6.

Večerka, Radoslav. *Základy slavistiky a rusistiky*. Vyd. 1. Brno: Univerzita Jana Evangelisty Purkyně v Brně, 1980. 92 s.

Večerka, Radoslav. *Jazyky v komparaci. Nástin české jazykovědné slavistiky v mezinárodním kontextu*. Vyd. 1. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2008.

II. Srovnávací studium slovanských literatur

1. Literární komparatistika, slovanské literatury a česká škola literární komparatistiky;
2. Cyrilometodějské období vývoje slovanských literatur;
3. Specifikum vývoje západoslovanských, jihoslovanských a východoslovanských literatur;
4. Středoevropské, balkánské a východoevropské kontexty vývoje západoslovanského, jihoslovanského a východoslovanského literárního společenství;
5. Společná místa a difference středověkých slovanských literatur;
6. Periodizace a vývoj české, slovenské, polské, lužickosrbské a kašubské literatury;
7. Periodizace a vývoj východoslovanských literatur: diferenciacie, samostatný vývoj a vztahy ruské, ukrajinské a běloruské literatury;
8. Periodizace a vývoj jihoslovanských literatur: diferenciacie, samostatný vývoj a vztahy slovinské, chorvatské, srbské, bosenské, černohorské, bulharské a makedonské literatury, literatura slovanského a neslovanského Balkánu;
9. Vývoj slovanských literatur v klasickém, moderním a postmoderním období: slovanský romantismus, realismus, moderna/modernismus, avantgarda, postmodernismus;
10. Charakter a vývoj slovanských literatur jako součásti světové literatury.

Základní literatura:

Máchal, J.: *Slovanské literatury I–III*. Praha 1922–1929.

Wollman, F.: *Slovesnost Slovanů*. Praha 1928.

Bartoš, O., Horálek, K. (red.): *Slovanské literatury: slovník hlavních slovanských spisovatelů*. Praha 1962.

Dorovský, I., Mikulášek M., Pelikán, J., Pospíšil, I.: *Slovník slovanských spisovatelů*. Praha 1984.

Krystýnek, J.: *Slovanské literatury (Od počátku slovanského písemnictví do osvícenství)*. Praha 1964.

Pospíšil, I. (ed.): *Slovník ruských, ukrajinských a běloruských spisovatelů*. LIBRI, Praha 2001.

Dorovský, I. (ed.): *Slovník balkánských spisovatelů*. LIBRI, Praha 2001.

Štěpán, L. (ed.): *Slovník polských spisovatelů*. LIBRI, Praha 2000.

Míkula, V. (ed.): *Slovník slovenských spisovatelů*. LIBRI, Praha 1999.

Bok, V. (ed.): *Slovník spisovatelů německého jazyka a spisovatelů lužickosrbských*. Praha 1984.

Západoslovanské literatury v českém prostředí. Praha 2003.

Západoslovanské literatury v českém prostředí ve 20. století. Praha 2004.

Jihoslovanské literatury v českém prostředí. Brno 1999.

Východoslovanské literatury v českém prostředí do vzniku ČSR. Brno 1997.

Klíčové problémy slovanských areálů. Ed.: Ivo Pospíšil. Brno 2009.

Další doporučenou literaturou jsou dějiny, dějinné přehledy a slovníkové příručky jednotlivých slovanských literatur.

III. Praktická znalost slovanského jazyka

- písemný test
- ústní zkouška